

HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I
ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE
Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 ZAGREB

U Splitu, 14. travnja 2015. godine

Predmet: Javna rasprava - Test tri mjerila - tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu

Poštovani,

Nastavno na javnu raspravu o prijedlogu odluke u postupku provođenja Testa tri mjerila na tržištu maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu, objavljenu na službenim stranicama HAKOM-a, H1 Telekom d.d. dostavlja svoje komentare.

U točki 1. prijedloga Odluke utvrđuje se da mjerodavno tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu nije podložno prethodnoj regulaciji jer nisu zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama i da postoji djelotvorno tržišno natjecanje.

U točki 2. prijedloga Odluke utvrđuje se da usko povezano tržište prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade, nije podložno prethodnoj regulaciji jer nisu istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama i da postoji djelotvorno tržišno natjecanje.

U točki 3. prijedloga Odluke ukidaju se regulatorne obveze koje su trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 i njegovom povezanom društvu Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18, određene odlukom o „Analizi tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu“ (KLASA: UP/I-344-01/11-07/07, URBROJ: 376-11-12-9 od 21. ožujka 2012.) kao i svim njezinim izmjenama i dopunama.

U točki 4. prijedloga Odluke ukida se točka 2. izreke privremenog rješenja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, KLASA: UP/I-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8 od 3. srpnja 2014. kojom su trgovačkom društvu Optima Telekom d.d. određene regulatorne obveze.

H1 Telekom ne podržava prijedlog HAKOM-a te smatra da:

- ukidanje regulatornih obveza HT grupi (HT, Iskon Internet i Optima Telekom) nije opravdano te će dovesti do ozbiljnog narušavanja ravnopravnog tržišnog natjecanja

Potrebno je uzeti u obzir trenutni tržišni udio HT grupe kao i aktualnu situaciju operatora koji nisu u sastavu sve veće HT grupacije i njihove poslovne rezultate, te činjenicu da je HT preuzeo upravljanje nad Optima Telekom-om (tzv. najvećeg alternativnog operatora) nakon provedenog postupka predstečajne nagodbe.

Naime, HT grupa od 2008. godine ima ukupni pad udjela u tržištu za manje od 13 postotnih bodova i trenutni tržišni udio od gotovo 77% tržišta, što samo po sebi govori o važnosti daljnje regulacije HT grupe na predmetnom tržištu, a ne deregulacije.

Odnosno, većina zaključaka koji su važili za predmetno tržište 2011. godine a temeljem kojih je isto regulirano i dalje važi što u daljnjem tekstu i obrazlažemo.

Prvo mjerilo: Prisutnost visokih i trajnih zapreka za ulazak na tržište, strukturne, pravne ili regulatorne prirode

HAKOM je utvrdio da nije zadovoljeno prvo mjerilo, prisutnost visokih i trajnih zapreka za ulazak na tržište, strukturne, pravne ili regulatorne prirode, na temelju prisutnosti veleprodaje, odnosno porasta xDSL priključaka putem „bitstream“ pristupa i putem izdvojenog pristupa lokalnoj petlji te uvođenja testa istiskivanja marže.

Usprkos porastu xDSL priključaka putem „bitstream“ pristupa i putem izdvojenog pristupa lokalnoj petlji HT grupa zadržava značajan tržišni utjecaj s gotovo 77% tržišta. Također smatramo da i dalje postoje visoke strukturne prepreke kao što su:

- *stupanj vertikalne integracije,*
- *postojanje nenadoknadivih troškova,*
- *jednostavan ili povlašten pristup tržištima kapitala ili novčanim izvorima,*
- *ekonomije opsega,*
- *ekonomije razmjera,*
- *prepreke prelaska za krajnje korisnike*

Navedene prepreke HT grupi daju prednost pred alternativnim operatorima i nisu se značajno izmijenile od dokumenta prethodne analize tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu iz ožujka 2012.

Što se tiče testa istiskivanja marže kojim bi se spriječile ili ublažile navedene prepreke, njegovi učinci nisu još mjerljivi u praksi te ostaje mogućnost da određene visoke prepreke neće biti uklonjene, a koje ublažava upravo regulacija koja se želi ukloniti predloženom Odlukom.

Dakle, iako ne postoje pravne ili regulatorne prepreke, visoke i trajne strukturne zapreke i dalje postoje.

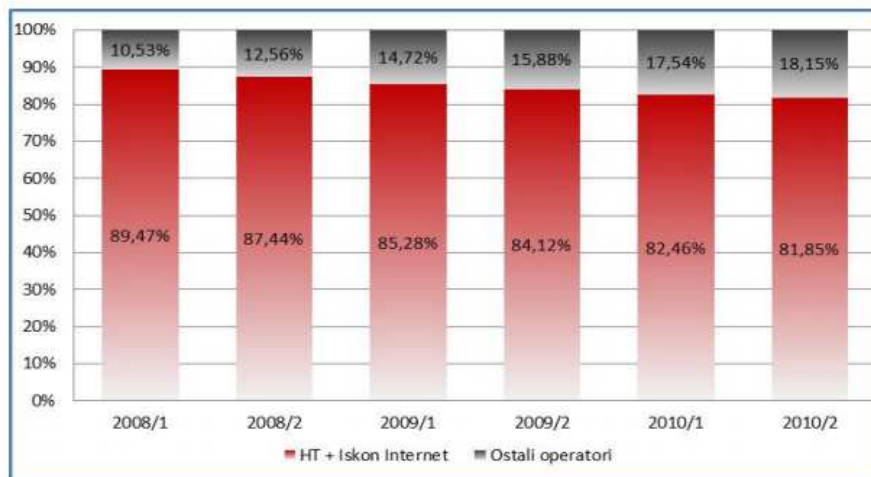
Drugo mjerilo: Struktura tržišta koja ne teži razvoju djelotvornoga tržišta natjecanja unutar odgovarajućega vremenskog okvira

HAKOM je utvrdio da nije zadovoljeno ni drugo mjerilo, struktura tržišta koja ne teži razvoju djelotvornoga tržišta natjecanja unutar odgovarajućega vremenskog okvira, na temelju smanjenja tržišnog udjela HT grupe.

U odnosu na kretanje udjela tržišta HT grupe od 2008. do 2014., usprkos razdoblju regulacije, nije postignut značajniji pad. Smanjenje je izrazito postepeno te tijekom 6 godina pad iznosi manje od 13 postotnih bodova (u 2008/1 udio HT grupe je bio 89,47%, a u 2014/01 76,74%) te je prerano za smanjenje regulacije tržišta pri ovom postotku.

Kako je navedeno u dokumentu Analiza tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu (ožujak 2012.): „...prema utvrđenoj sudskoj praksi, tržišni udjel operatora koji premašuje 50%, je sam po sebi, osim u iznimnim okolnostima, dovoljan dokaz postojanja vladajućeg položaja.“

Slika 9. iz dokumenta Analiza tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu (ožujak 2012.)

Izvor: Upitnik za tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu

Sukladno analizi iz 2011. godine HAKOM je proveo puno detaljniju analizu na temelju dokumenata Europske grupe regulatora (ERG) a sve u svrhu utvrđivanja realnog stanja tržišta, te teži li tržište djelotvornom tržišnom natjecanju.

HAKOM navodi u dokumentu - test tri mjerila, kako se tržišni udio od gotovo 77% ne može smatrati pokazateljem djelotvorne tržišne konkurencije i razlogom za deregulaciju tržišta, HAKOM smatra da je, u svrhu dobivanja potpunije slike o tržišnim udjelima operatora na tržištu maloprodaje širokopojasnog pristupa

internetu, korisno promotriti i kretanje tržišnih udjela na regionalnoj i lokalnoj razini.

H1 Telekom smatra da iako postoje odstupanja tržišnih udjela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, ona su i dalje značajno u korist HT grupe pa bi zaključak HAKOM-a po navedenom trebao biti nepromijenjen u odnosu na zaključak iz analize 2011. godine.

Treće mjerilo: Primjena mjerodavnih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi ne omogućuje na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na tržištu

S obzirom na navedeno, treće mjerilo, primjena mjerodavnih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi ne omogućuje na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na tržištu, također treba biti razmotreno od strane HAKOM-a.

Smatramo kako je i treće mjerilo zadovoljeno jer se u razdoblju od prethodne analize tržišta nije promijenilo stanje, odnosno i dalje vrijedi da „*propisi o zaštiti tržišnog natjecanja ne omogućavaju brzo rješavanje problema, a na mjerodavnom tržištu maloprodaje širokopojasnog pristupa Internetu o brzini reakcije ovisi daljnji razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja*“.

Smatramo da je svakako nužno uzeti u obzir dostavljene komentare H1 Telekom-a d.d., a sve u cilju održavanja ravnopravnog tržišnog natjecanja.

S poštovanjem,

H1 Telekom d.d.